



שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בית נאמן

בשעה 20:00

מוצאי שבת וישלח, י"ז בכסלו תשפ"ג

נושאי השיעור:

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או בליקו בית נאמן:
079-9270505

א. י"ט בכסלו - ראש השנה לחסידות. (אות א). ב. ספר התניא (אות א). ג. בקושיית ספר התניא בפסוק 'וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל, ועל הארץ מתחת אין עוד' (ג-ב). ד. חידושים וביאורים רבים מקורם במדרשים ובספרי הקדמונים (ד-ח). ה. אם הקב"ה מסלק השגחתו כולם יהיו אפס (ד-ו). ו. 'הבוטח בה' - אע"פ שהבוטח רשע! - חסד יסובבנו' (אות ז). ז. טעם הקרבנות (אות ח). ח. רבי שניאור זלמן מלאדי זצ"ל - 'שני אור' חכם בנגלה ובנסתר (ט-י). ט. 'הבוטח בה' - אע"פ שהבוטח רשע! - חסד יסובבנו' (אות ז). י. גם חסיד ח"ב בארץ ישראל צריכים לישן בסוכה (אות טו). יא. הגאון רבי חיים מאדאר זצ"ל (ז-יט). יב. אין יותר טוב מהפשט. וכשמעמיקים בכוונת המחבר, הדברים נפלאים ומתוקים ואמתיים וישרים (יח-יט ואות כא). יג. רבי נעם סעדון זצ"ל (אות כ). יד. כמה חנוכות מדליקין בכל בית? (אות כב). טו. ילדים ספרדים שחשקה נפשם להדליק כחבריהם האשכנזים (אות כג). טז. מספר תיבות 'הנרות הללו' (אות כד). יז. ביאור 'על המלחמות' שאומרים האשכנזים ב'על הנסים' (אות כה). יח. 'על הנסים' או 'ועל הנסים' (אות כו). יט. 'מסרת גיבורים' בנימ"ל רפוייה. (אות כח)

י"ט בכסלו - ראש השנה לחסידות

א. שבוע טוב ומבורך. יש דברים יפים אצל חכמי האשכנזים, ואם תחפש את המקור שלהם - הם משלנו. הספרדים כבר כתבו את זה. אחר כך האשכנזים פיתחו ועשו מזה עניין שלם. אבל המקור משלנו. מה זה משלנו? אנחנו אין לנו כלום, אלא אבות אבותינו בספרד אמרו רעיון, והרעיון הזה פותח על ידי חכמי האשכנזים. יש כאן ח"ב של ספר התניא, שהשבוע יש יום "י"ט בכסלו". החלק הראשון של התניא נקרא "ספר של בנינו". הוא מראה איך הקב"ה מוכן לשמוע כל אחד ואחד בטוב טעם. מדבר בטעם. בדורו זה היה חידוש גדול. "להראות איך הוא קרוב לכל קוראיו בדרך קצרה וארוכה בעזרת ה' יתברך" (לשוננו בשער הספר). אחר כך יש ח"ב - "שער היחוד והאמונה". והוא מתחיל (דף ע"ו ע"ב) בקושיא - "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד" (דברים ד', ל"ט). ואמר: "צריך להבין, וכי תעלה על דעתך שישנו אלוה נשרה במים מתחת לארץ? וכי יש שם דג אחד שהוא אלוה? מי יחשוב על דבר כזה? ואחר כך הוא מסביר באריכות ובהרחבה.

יישוב קושיית ספר התניא בפסוק 'ועל הארץ מתחת אין עוד'

ב. אבל אני כתבתי בילדותי שעל פי הפשט זו לא קושיא. אם אמרנו "מתחת לארץ" זו קושיא. אבל "ועל הארץ מתחת" זה לא בים מתחת לארץ, אלא "ועל הארץ מתחת" הכוונה לעומת השמים. ולעולם זה על הארץ, זה יכול להיות אריה, יכול להיות פיל, יכול להיות הכל. אחר כך אמרתי יש לנו עוד פסוק בעשרת הדברות (שמות כ' ד): "ואשר במים מתחת לארץ", ועל זה תבוא הקושיא שלו. איך יחשוב בן אדם על אלוה "אשר במים מתחת לארץ"? אבל גם את זה אפשר ליישב על פי הפשט. יש דג ענק כמו ליתן וכדו' שהוא במים מתחת לארץ. אולי תעשה ממנו אלוה? מצאנו את הפלשתים שהיה להם אלוה בשם דגון (שמואל א' פרק ה').² יכולנו לחשוב "ואשר

- היו אומרים שיר: "ורוחש הכל מלב אל לב, מתי יבוא י"ט כסלו?". זה שיר של ח"ב, ראיתי אותו באיזה עיתון - 'שלוחות' - לפני למעלה מחמשים שנה, עוד בהיותו בחוף לארץ. מה עושים ב"ט כסלו? גומרים ספר התניא. וביום שגמרו אותו עושים ראש השנה. פעם ראשונה שראיתי בסוף ספר התניא: "י"ט כסלו - ראש השנה לחסידות, גוט יום טוב" (מה זה גוט יום טוב? זה טוב. גוט זה טוב). "לשנה טובה בדרכי החסידות ולימוד החסידות תכתבו ותחתמו" (לא הבנתי) איפה יש לנו שנה טובה ביום "י"ט בכסלו?! פעם באו לחפץ חיים ע"ה לקטר על החסידים. אמרו לו: החסידים האלה אומרים "י"ט בכסלו זו שנה טובה, המשנה אמרה (ה"ה דף ב' ע"א) "ארבעה ראשי שנים הם" והם עושים חמשה. הם חולקים על המשנה! אמר להם: לדאבוננו אנחנו ממעטים מראשי השנים של המשנה, והם מוסיפים עליהם. מה אכפת לכם שיוסיפו?...
- זוה היה אחרי שהם לקחו את ארון הברית בזמן שמואל הנביא, והביאו אותו אליהם. ולמחרת ראו שדגון הזה ידיו קצוצות, הכנפיים שלו קצוצות. אמרו מה זה? אז בסוף הביאו

במים מתחת לארץ" כמו הדגון או כמו ליתן וכדו'.

פירוש לפסוק 'לעולם ה' דברך נצב בשמים'

ג. אבל הרב תירץ באופן אחר, אמר: הבעל שם טוב אמר על הפסוק "לעולם ה' דברך נצב בשמים"³ (תהלים קי"ט פ"ט), "דברך נצב בשמים" - דברך שאמרת "יהי רקיע בתוך המים" (בראשית א', ו) עומד עד היום שם ברקיע. המלים האלה "יהי רקיע בתוך המים" עומדים שם, בלי זה הרקיע כולו מתמוסס, מתמוטט, נהפך לאויר, כלום לא נשאר ממנו. זו הכוונה: "לעולם ה', דברך - שאמרת יהי רקיע בתוך המים - נצב בשמים". חשבנו שזה חידוש יפה של הבעל שם טוב, מתברר שהוא ממדרש תהלים. ככה אומר במזמור קי"ט (אות ל"ו) בפסוק "לעולם ה'" את הדבר הזה". מה זה דברך נצב? אם הדבר יסתלק מהשמים, השמים כולם יהפכו לאין ואפס.

אוחו למקום אחר. אבל בכל מקום ששמו את לוחות הברית שלנו, הם קמים בבוקר ו"מכת ה' רבה בהם" (ע"פ זכריה י"ד, ג'). "ויך אותם בעפולים" (שמואל א' ה', ו), מה זה בעפולים? כתוב בעפולים וקוראים בטחורים. הייתה להם מחלת טחורים רחמנא ליצלן, (אני מכיר אנשים שחלו במחלה הזאת. היה רבי שמחה צירקינד ז"ל מאר"י שהיה אומר שעושים אמבטיה מחלב שתרך את הטחורים האלה, ויש תרופות אחרות), עד ש"ותעל שועת העיר השמים" (שם פס' י"ב). שבעה חודשים הם סובלים סבל מות. בסוף החזירו את הארון על אפס ועל חמתם, הביאו אותו עם שתי פרות. "והי' קנה הפרות בדרך" (שם ו', י"ב). מה זה וישרנה הפרות? לשון שירה ולשון דרך ישרה, הלכו בדרך ישרה והיו שרים שירה. והגמרא (במסכת עבודה זרה דף כ"ד ע"ב) מביאה את נוסח השירה של הפרות האלה.

ב. אנחנו אומרים את זה בראש השנה וכיפור שנים עשרה פעם. למה אנחנו אומרים את זה? יש לזה פירוש. "דברך" זה דיבור קשה. כתוב בגמרא במכות (דף י"א ע"א) שדיבור זה דיבור קשה, שנאמר (בראשית מ"ב, ל') "דיבר האיש אדוני הארץ אתנו קשות". דיבר אתנו בקשיות, קושי עורף, שבנאה. וגם "ותדבר מרים ואהרן במשה" (במדבר י"ב, א). מה "ותדבר" "הרק אך במשה דיבר ה' הלא גם בנו דיבר" (שם פס' ב'). משמע שדיבור זה לשון קשה. לכן "דברך" - הדיבור הקשה נצב בשמים, יעמוד שם, הוא לא ירד לארץ. וחוזרים על זה שנים עשרה פעם, אם הגזירה הגיעה למקום מסוים - לספירה מסוימת, שתעמוד שם, אם הגיעה יותר למטה - תעמוד שם. עד הספירה האחרונה, שתתייצב בשמים ולא תמשך הלאה. אבל וכי זה הפשט של הפסוק? אם זה הפשט של הפסוק, היה צריך לומר "דברך יהיה נצב בשמים". "נצב" משמע מאז ומעולם. אז הוא מביא כאן פירוש יפה בשם הבעל שם טוב.

ד. מי גילה את זה? חכם אחד שהיה בקי גדול - רבי שמאי גינזבורג (אמרי שמאי בראשית עמ' ח) היה עורך (עוד לפני תקומת המדינה) שבועון או ירחון, וכל פעם יש לו מקור משלו ויש לו חידושים יפים כאלה שאין כמותם בעולם.

לרפואת הילד אוריאל בן מוריה בתוך שאר חולי ישראל. נא העתירו לרפואתו השלמה בקרוב

לע"נ אבי הישיבה הרה"צ רבי בנימין הכהן בן מברכה זצ"ל.

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:03	17:17	י-ם
16:18	17:19	ת"א
16:06	17:16	חיפה:
16:20	17:20	ב"ש:



לא בכיפור, לא בתשעה באב. כל הזמן הוא עובד ועובד ועובד. מה זה? לא יודעים. ככה הטביע הקב"ה בלב האדם. אם יפסיק אפילו כמה שניות, הכל נגמו, מזה בא התקף לב. לכן צריכים לדעת את החכמה הגדולה כאן, שכל רגע ורגע הקב"ה משפיע לאדם. וזה החידוש של שער היחוד והאמונה "השבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת" - בכל רגע ורגע הוא נותן חיים לאדם. לא יבוא אחד ויאמר: אני חי בלי ההשפעה של ה'. אמנם הקב"ה ברא אותי, אני מודה. אבל אחר כך זה כמו שעשה מכונה, והמכונה עובדת לבד אפילו כשהאומן שעשה אותה הלך, אפילו שנסע לעיר אחרת, תמיד אותו דבר. זה לא נכון! האדם בכל רגע ורגע צריך חיות מהקב"ה. פעם כתב רבי שלמה בן גבירול: "הן לך אני נְשַׁלֵּךְ, איך לא אקוה לך?!" אני זרוק אליך. אנשים זורקים מלמעלה למטה, ואני נזרק מלמטה למעלה, איך לא אקוה לך? והוא ממשיך "ובידיך נפש כל חי, ורוח כל". זה הרעיון של שער היחוד והאמונה, והוא מסביר בזה כמה פסוקים בטוב טעם ודעת.

"הבוטח בה" - אע"פ שהבוטח רשע! - חסד יסובבנו"

ז. כמה דברים אומרים בשם החסידים, והנה המקור שלהם במדרש. ככה אומרים גם כן בשם הבעש"ט שאם אדם בוטח בה' חזק, אפילו יקרה מה שיקרה הוא לא מתאיש. וכך אומר: **אם רוצים להעניש בן אדם, נוטלים ממנו מידת הבטחון. אם יש לאדם בטחון - שום דבר לא יקרה לו.** מאיפה הוא למד את זה? כי כתוב בפסוק "רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו" (תהלים ל"ב, ו'). הפסוק היה צריך לומר: "רבים מכאובים לרשע, והצדיק חסד יסובבנו", צדיק לעומת רשע, מה זה הבוטח בה'? אלא הפירוש הוא "הבוטח בה" - אע"פ שהוא רשע! - חסד יסובבנו". והפירוש הזה מובא במדרש תהלים על הפסוק רבים מכאובים לרשע. חכמי החסידים לוקחים מדרש תמוה, ומפתחים אותו.

גם בראשונים דברים שנראים תמוהים פעמים רבות מקורם במדרשים

ח. ולא רק זה, גם בראשונים [ראינו ככה]. הרמב"ם כתב (מורה נבוכים ח"ג פרק מ"ז) שטעם הקרבנות הוא כדי להבדיל אותנו מעבודה זרה. היו עובדים עבודה זרה בימי משה רבנו, ולהיבדל לגמרי זה קשה, לכן ה' נתן להם דבר אחר, במקום להקריב קרבנות לעבודה זרה - תקריבו אותם לגבוה. והיה רעש גדול על הדבר הזה. הקשיו: אם כן, למה אנחנו אומרים "שתעלנו בשמחה לארצנו ותטענו בגבולנו ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו"? מה זה קרבנות חובותינו? הרי כל הקרבנות הם רק בגלל עבודה זרה, והיום כשאין עבודה זרה - לא נעשה קרבנות. יותר מזה, קין והבל הביאו קרבנות, וישעיה' אל הבל ואל מנחתו" (בראשית ד', ד'). וכי בימי הבל היתה עבודה זרה? לא היתה עבודה זרה. הרמב"ן (בפירושו לתורה ויקרא א, ט) כתב על זה מלים חריפות מאד. אבל מצאו במדרש (רבה ויקרא כ"ב, ח) את דברי הרמב"ם! ככה מצא אברבנאל (בהקדמה לפרשת ויקרא), וככה מצא מהר"ם אלשקר⁷. יש לו סימן בתשובותיו (סי' ק"ז) שהוא עונה על כל הטענות של ספר אחד נגד הרמב"ם, ובין הטענות שלו זה הדבר הזה, איך הרמב"ם אומר שהקרבנות נעשו להיפרד מעבודה זרה? איך יתכן כדבר הזה? אמר לו: הנה, יש לו מקור במדרש. אבל יש ויכוח ארוך בזה. **העיקר הוא שהאדם צריך ללמוד מדרשים, ומהם ימצא מקור לכל דברי הדרשנים והחסידים והמקובלים.** כל הדברים האלה.

7. **רבי משה אלשקר** זה מי שבזכותו אנחנו שומרים שבת. כי לפי ר"ת (שבת דף ל"ה ע"א ד"ה תרי) השבת נכנסת חצי שעה אחרי שקיעת החמה. שקעה החמה אתה יכול לעשות מלאכות. זה עוד יום ששי. מה יום ששי? אתה רואה כל מיני כוכבים?! אלא ר"ת היה בצרפת, ושם לא ראו את הכוכבים רק כעבור חמשים ושתיים דקות מהשקיעה, לכן הוא פירש את הגמרא בצורה כזאת. אבל הלכה לא כמו רבנו תם. ומי עמד נגד רבנו תם בתקיפות? רבי משה אלשקר שחי בדורו של מרן (ארבע מאות שנה אחרי רבנו תם). והוא אמר (בש"ח שלו סי' צ"ח) שההלכה היא לא כמו רבנו תם, הגאונים פסקו לא כמו רבנו תם. יש מעט גאונים שאמרו ככה, אבל המנהג הלכה למעשה בכל מדינות המזרח ובכל מדינות הספרדים לא כמו רבנו תם.

אם הקב"ה מסלק השגחתו כולם יהיו אפס

ד. אחר כך (פ"ב) כתוב הרב בעל התניא, "מכאן תשובת המינים וגילוי שורש טעותם, הכופרים בהשגחה פרטית, ובאותות ומופתות התורה, שטועים בדמיונם הכוזב, שמדמים מעשה ה' עושה שמים וארץ למעשה אנוש ותחבולותיו, כי כאשר יצא לצורך כלי, שוב אין הכלי צריך לידי הצורך, כי אף שידי מסולקות ממנו והולך לו בשוק, הכלי קיים בתבניתו וצלמו ממש כאשר יצא מידי הצורך, כך מדמים הסכלים האלו מעשה שמים וארץ. אך טח מראות עיניהם ההבדל הגדול שבין מעשה אנוש ותחבולותיו שהוא יש מיש, רק שמשנה הצורה והתמונה, מתמונת חתיכת כסף לתמונת כלי, למעשה שמים וארץ שהוא יש מאין". אמר, בן אדם עושה כלי, הוא לא ברא דבר חדש, הוא לא יצר יש מאין, אלא יש מיש, ולכן הוא רק החליף את התמונה בלבד. ואילו מעשה שמים וארץ זה "יש מאין", השמים והארץ היו אין. היום יודעים שבנין ענק כמו מגדל אייפל אם תוריד ממנו את הנקוביות שבו הוא יהפוך להיות אפס, כלום. אפשר להחזיק אותו בקופסת גפרורים. הוא קטן מקופסת גפרורים. הכל יש בו, רק רעש מסביב והוא אין בו כלום. **אם הקב"ה מסלק ממנו את ההשגחה שלו - הדומים יהיה אפס, והצומח אפס, והבעל חיים אפס, כולם אפס.** לכן כל רגע הוא צריך לתת לו חיות, לתת חיות בדומם שי שאר דומם, חיות בצומח שי שאר צומח, חיות בעל חיים וחיות בבן אדם. ולכן כל רגע ורגע "דברך נצב" - כל רגע ורגע יש חיים בכל מה שאתם רואים בעולם הזה.

וכך כתב רבי יהודה הלוי בספר הכוזרי

ה. ואני מצאתי שאת הרעיון הזה כתבו אותו חכמי הספרדים. **רבי יהודה הלוי** כתב ספר הכוזרי⁵, ושם כתוב ככה (הוא מחולק לחמשה מאמרים, וזה במאמר ג' סי' י"א), וזה לשונו: "מפני שאין עניין הבריאה דומה לעניין המלאכה, כי האומן כשהוא עושה ריחים וכו' וילך לו ויעשו הריחים מה שבעבורו נעשו (יטחון החטים ויעשו הכל), והבורא יתברך בורא האיברים ונותן להם כוחות וכו', ואילו היו מעלים על לב הסתלקות השגחתו והנהגתו רגע אחד, היה נפסד העולם כולו". כל העולם כולו היה נפסד, בכל רגע ורגע הקב"ה נותן בהם חיות. כשלמדנו פעם בערבית אצל המורה - שמו אליהו לוי - היה מידי פעם חורג מהשיעור של הערבית ונותן לנו כל מיני ידיעות וסיפורים⁶, והיה אומר שכשאדם נולד הלב שלו מתחיל לפעום. הוא יוצא מרחם אמו והוא פועם. לפני כן הפעימה של הלב של האמא נותנת חיים לעובר. אחר כך הוא פועם לבד. וכשהעובר יצא מן האמא, איך הוא מתחיל לפעום? פתאום נולד מתחיל לפעום?! והרופאים כולם בעולם אינם יודעים מה זה הדבר שמפעים את לבו של הילד הזה?! למה כאשר הוא נולד פתאום הוא מתחיל לדפוק?! והוא לא מתחיל לדפוק רגע אחד וזהו, אלא בכל משך חיי האדם.

שני מליארד וחמש מאות מליון פעם!

ו. במשך שבעים שנה הלב פועם **שני מליארד וחמש מאות מליון פעם!** לתפוס את זה - שני מליארד וחמש מאות מליון פעם! לא מפסיק אף רגע, לא בשבת, לא בלילה,

5. היה לי חבר שמו פינחס כהן שיהיה בריא (עבד כמה שנים בישיבה), אמר לי: יש לך ספר כוזרי של רבי יהודה הלוי? אמרתי לו: יש לי ספר כוזרי, המחבר הוא רבי יצחק הסנגרי. אמר לי: זה לא זה. כל פעם שואל אותי עליו. אחר כך התברר שעל שמו של רבי יצחק הסנגרי כתב רבי יהודה הלוי את הספר שלו, ולמעשה בעל הספר הוא רבי יהודה הלוי. והוא רמז את זה בספרו בהתחלה, שאמר היה פעם ויכוח בין מלך כוזר לחבר תלמיד חכם אחד תלמיד חכם, "והמשכילים יבינו" (ראה מאמר א' אות א'). מה זה המשכילים יבינו? כאילו היה שם ויכוח, אבל לא זה מה שאני כותב. הויכוח שלו מורכב על ידיעות הפילוסופי בזמנו. לפני ארבע מאות שנה מימי רבי יהודה הלוי (בשנת ד' אלפים ת"ק) לא התפרסמו הדעות האלה, לא היו מכירים אותם בכלל. אלא שהוא תלה את הדברים שלו ברבי יצחק הסנגרי. ואני חשבתי שהוא המחבר, ובאמת לא הוא המחבר, אלא המחבר של ספר הכוזרי זה רבי יהודה הלוי.

6. פעם אחת אמר: "לפני מליוני שנים". ואז רבי צמח שיהיה בריא אומר לו: אין מליוני שנים! יש רק חמשת אלפים שבע מאות שנה! אז הוא היה מתקן את עצמו: "לפני אלפי שנים"... מאיפה אני יודע את זה? ככה כתב לי חבר - יוסף כהן ז"ל (נכדו של רבי אמיים), אמר לי: אחיך אמר למורה, והמורה פחד מזה... אמר: טוב, טוב, לפני אלפי שנים... היה מספר לנו כל מיני סיפורים.

דברי תורה בעלון זה מוקדשים לעילוי נשמת

עדנה בת שלביה אטון
כמימס בן סתרונה סופר ואשתו מינה יסמינה בת מרימה

ת.נ.צ.ב.ה. אמן

דברי תורה בעלון זה יעמדו לרפואת

הילד אוריאל בן מוריה בתוך שאר חולי ישראל

מצליח ה"ו בן כמסאנה שושנה בתושחי

ידיד המוסדות הרב שר שלום ה"ו בן מזיאנה

נא להעתיק בתפילה לרפואתם השלמה בקרוב

רבי שניאור זלמן מלאדי - "שני אור" חכם בנגלה ובנסתר

ט. וזה בעל התניא - רבי שניאור זלמן מלאדי - נולד בשנת תק"ה. ואמרו כשהיה בגיל שלוש החכם הזה - ח"י באלול תק"ח - הבעש"ט אמר אני עושה יום הולדת שלי (גם הוא נולד בח"י באלול). ואמר שם: **אני עושה יום הולדת שלי, וזה שלש שנים שירדה נשמה גבוהה לעולם שהיא תשלט גם בנגלה וגם בנסתר.** והנשמה הזאת לא ידעו אז מי זאת. אחרי חמש עשרה שנה ידעו שזה היה בעל התניא. ובעל התניא נקרא בשם 'שניאור' - שני אורות. והשם שניאור יצא מתוך סיפור שמביא הרב חיד"א (שהג"ח"א סוף מערכת הש"י). פעם אחת היתה אשה שילדה בן, ואביה שמו מאיר ואבי בעלה שמו אורי, אמרו איך נקרא לו? מאיר או אורי? רבו הרבה, עד שהלכו לרב, והרב אמר להם: יש לי הצעה בשבילכם - 'שני-אור', שני אורות, גם מאיר וגם אורי, **מזה יצא השם 'שניאור' אצל האשכנזים.** **היו לו שני אורות, החכם הזה שלט בנגלה ושלט בנסתר.** אבא היה אומר לרב פינסון: אנחנו מכירים את ערכו של החכם [הזה] מתוך הספרים שלו בהלכה. יש לו שלחן ערוך, ויש לו תשובות (מעטות אמנם). יש לו כמה ספרים בנגלה ובנסתר.

שתית מים בזמן התקופה

י. פעם כשהגיע זמן התקופה שלנו שאנחנו לא שותים בה מים, **הרב פינסון אמר:** אנחנו שותים ולא אכפת לנו. אנחנו לא רגילים בדבר הזה, לא מכירים **תקופה**, כי אדמו"ר הזקן לא הביא אותה. אז אמרתי את זה לאבא, **ואבא אמר לי:** לא נכון. הרי בהלכות פסח (ס' תנ"ה סעיף ט"ז וט"ז) הוא אומר שאם הייתה תקופה בשעות של "מים שלנו", צריך לשים ברזל בתוך המים כדי שלא יעבור עליהם זמן התקופה ויהיה צריך לשפוך אותם. ואם אין תקופה בכלל, מה אכפת לך להשים ברזל או לא להשים ברזל? אלא מוכרח שחששו לתקופה. (אנחנו באותה שעה לא שמים ברזל (עיין בכה"ח ס' תנ"ה אות ל"ד). **כי יש סברא שאין מקרה רע יוצא ממצוה.** "שומר מצוה לא ידע דבר רע" (קהלת ח', ה). אם יש לנו מצוה של מים שלנו לאפות בהם מצות לצורך פסח - לא ישלט בהם לא מזיק ולא כל המשחיתים האלה, אבל הם מחמירים ושמים ברזל. אם כל השנה הם לא מחמירים, אז למה עכשיו ישימו ברזל?!). אחר כך ראיתי שאדמו"ר הזקן הביא את זה! לא ביורה דעה, כי החלק של יורה דעה נשרף, אלא הוא כתב את זה באורח חיים (סי' ר"ז ס"ד) שאם אדם בירך על המים, ואמרו לו שיש תקופה - יחכה עוד כמה דקות וישתה. משמע שחששו לתקופה. ומה שזה לא נמצא במקום שלו ביורה דעה בגלל שספרו על יורה דעה נאבד. אנחנו חוששים לתקופה. יש כל מיני תירוצים, אומרים שיש לנו ברזים של ברזל, ומברזל מלאך המות מפחד. יכול להיות. אולי יפחד אולי לא... מה אכפת לך? [ובאלו הכי, הרי שותים מים גם מבקבוקים שאין בהם ברזל], אל תשתה באותה שעה, עוד חצי שעה-שעה אתה יכול לשותת מה שאתה רוצה.

אני מבין שיש הקב"ה

יא. כשהיה בגיל שמונה עשרה הוא לא הכיר את החסידות, וכל שכן את הבעש"ט. אחרי שלמד תורה מפי רבותיו, שהיו לומדים גמרא עם עיון ופולפל וכו'. אמר יש שני מקומות, באחד לומדים גמרא בעמקות, וזה בוללנא של הגאון מוילנא. ויש מקום אחר - מזריטש של המגיד רבי דוב בער ממזריטש¹⁰. והוא אמר, ללמוד אני יודע, אבל

8. תמיד חשבתי שהשם 'שניאור' זה שיבוש של 'שדאור' - 'אליצור בן שדאור' (במדבר א', ה). אבל לא, זה לא שיבוש של שדאור, אלא זה שם מיוחד שנתקן לצורך שעה. ומאז שנתקן הרבה מאד משתמשים בשם הזה. (לא שניאור - שניאור).

9. הערת המערכת: אחד מהנוכחים שילב את אצבעותיו זו בזו, ואמר לו מרן רבנו שליט"א: אל תשלב ככה. פעם מישהו עשה לאדמו"ר מליובאוויטש ציור שלו, ובציור הזה הוא שילב לו את האצבעות. אז האדמו"ר אמר לו: **מעולם לא שילבתי אצבעותי ככה.** אמר: **אם תביא לי תמונה אחת ששילבתי אצבעותי, אני אתן לך מה שאתה רוצה.** אף פעם הוא לא עשה ככה, הוא נזהר בדבר הזה.

10. אנחנו לא יודעים. אומרים 'דוב בער'. איזה שם זה? 'ויקרא שמו בישראל בער'?!... 'בער' לא ידע" (תהלים צ"ב, ז). לא ככה, אלא הע"ן הזאת היא סגול - 'בער'. ומה זה 'ב'ר'? פירושה דוב. לכן היום החליפו את המלה דוב, במקום דוב אומרים יששכר. 'יששכר ב'ר' לא קרה כלום, אבל 'דוב ב'ר' זה יותר מדאי... יש 'יששכר ב'ר' מעטים. בדרך כלל זה הולך ככה, כל שמות המשפחה של האשכנזים בתארים האלה על פי הפסוקים. למשל 'יהודה לייב' - לייב זה אריה, [ע"ש הפסוק (בראשית מ"ט, ט) 'גור אריה יהודה']. 'יששכר' - 'יששכר חמור גרם' (שם י"ד), ומחליפים את המלה חמור ב'ב'ר'. ונפתלי הירש - 'נפתלי אילה שלוחה' (שם כ"א). 'ובנימין וולף' - 'בנימין זאב יטרף'

להתפלל אני לא יודע - אז אני הולך להאדמו"ר ממזריטש (שהוא תלמיד הבעש"ט), והרבי ממזריטש אמר לו: אני מחכה לך, באת לכאן ללמוד. אני מלמד אותך עבודת ה'. אחר כך חזר פעם אחת לעירו, ובא חותנו ואמר לו: תגיד לי, מה למדת שם? אמר לו: למדתי שיש הקב"ה. אז הוא קרא למשרתת שלו (שהיא יהודיה) ואמר לה: בואי, משרתת, את יודעת שיש הקב"ה? אמרה לו: בטח שאני יודעת. אמר לו חותנו: אתה רואה שגם היא יודעת?! אמר לו בעל התניא: היא יודעת לדבר, ואני יודע להבין! אני מבין את זה.

ג"ן כג"ן

יב. והשנה הזאת (תשפ"ג) מלאו מאתיים וחמשים שנה לפטירת המגיד ממזריטש, הוא נפטר גם בן כ"ב ב"ט בכסלו תקל"ג. ובעל התניא היה בכלל חמשים ושלושה ימים, ויצא לחירות ביום י"ט בכסלו שנת תקנ"ט. כל זמן שהגאון מוילנא היה בחיים, אף אחד לא הוציא דיבה לשלטונות על החסידים, אמנם היו מריבות נוראות ואיומות, הגאון מוילנא אמר שאסור לשתות מיינם של החסידים, ואסור לאכול מפיתם, ואסור לאכול משחיתתן. אבל לא הלכו לגויים, רק עשה עליהם חרם. ואחרי הפטירה שלו התרבתה התנועה החסידית. אז באו הליטאים ועשו להם צרות, הלכו לממשלה ואמרו: יש יהודי אחד שמשגע את כל העולם, מכניס להם אמונות תפלות, אין לו רב ואין לו סבא (כי הבעל שם טוב נפטר, ורבו נפטר. משנת תקל"ג עד שנת תקנ"ט, זה 26 שנים). והעלילו עליו ואמרו שיש כמה דברים בספרו ה"תניא" שהם לא בסדר. והיו להם על ספר התניא כעשרים טענות פחות או יותר. והגויים ברוסיה ידעו ללמוד, היו רשעים גדולים - "חכמים המה להרע ולהטיב לא ידעו" (ירמיה ד', כ"ב), אז תפסו אותו בכלא למשך חמשים ושלושה ימים (וכתבו שהם כנגד ג"ן פרקים של ספר התניא).

איכה?!

יג. ובאחד הימים שהיה בכלא, נכנס אחד השרים של רוסיה (והוא היה מחופש) ושאל אותו: תגיד לי, מה הפירוש: 'ויקרא ה' אלוקים אל האדם ויאמר לו איכה' (בראשית ג', ט)? מה זה 'איכה'? וכי הוא לא יודע איפה הוא?! אמר לו הרב: 'איכה' זו קריאה לכל אדם ואדם, בכל דור ודור. והוסיף לו: אתה כבר בן 46, הקב"ה אומר לך: איכה?! עשית בחיים טובה למישהו? השר אמר: זה פירוש יפה מאד, אבל איך ידעת את הגיל שלי?! הלך למלך ואמר לו: סתם אנחנו מעלילים על בן אדם שהוא ישר ונאמן חכם ונבון. המלך שמע את הדברים ואמר שילך לראות אותו. מה עשה? לבש בגדים של אדם פשוט, ונכנס לתאו של בעל התניא. כאשר נכנס לשם, בעל התניא קם. שאל אותו המלך: למה קמת? אמר לו: כי הגיע אתך המלאך הממונה על המלכים, לכן קמתי לכבודך. ואני מברך עליך: "שחלק מכבודו לברך ודם". אמר המלך: אם אתה רואה דברים כאלה, סימן שאתה בסדר גמור, ומה שהעלילו עליך הכל דברים בטלים. אבל יש להם שאלות, תענה לי על כל השאלות. והיו עשרים וכמה שאלות (לא זוכר כמה בדיוק), והוא ענה על כולן חוץ מהאחרונה. מה היא השאלה האחרונה? שכתוב בספר התניא שספירת מלכות היא למטה מכל הספירות. כי ככה זה בסדר הקבלה: **כח"ב חג"ת נה"ם** - כתר חכמה בינה, חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות. וא"כ מלכות היא למטה, ואיך אתה פוגע בכבוד מלכותה של רוסיה לומר שהיא למטה?! ועל השאלה הזאת האדמו"ר לא ענה, אלא רק חי"ר. ולמה הוא חי"ר? כוונתו לומר ככה: הרי ענית לך על כל השאלות, האם אתם רוצים שאני אענה לך גם על השאלה הזאת, כדי להוכיח לך שאתם למטה?!... לכן שתקתי ולא אמר כלום. ולמעשה הם למטה מבחינת השמים¹¹, אבל בארץ הם שולטים, והוא הוציא אותו לחירות בשמחה רבה.

צור ישראל קומה בעזרת ישראל

יד. וביום שיצא לחירות הוא לא ידע היכן ללכת, ובעירו היה בית של "מתנגד", ואמר לו: תבוא אלי. הגיע ומזג לו קפה, ושאל אותו: מדוע החלפת את הנוסח בסידור? האשכנזים אומרים לפני העמידה: 'צור ישראל, קומה בעזרת ישראל, ופדה כנאומך יהודה ישראל, ונאמר גואלנו ה' צבאות-קדוש ישראל, ברוך אתה ה' גאל ישראל'.

(שם כ"ז). ככה השמות שלהם.

11. הצאר של רוסיה היה רשע גמור. "ונאסר יהי שר, והצר יהי סר. ויוסר כל צר, ויווד כחלום". יש שיר כזה של רבי יהודה הלוי (ימי כלד').

למסירת שמות התקשרו: 08-6727523

שלחו הודעה או במסדות נדרים פלוס



עלות כל שם 120 ₪

תיקון כרת והוצאת עין הרע

עלות כל שם 120 ₪

תיקון נפטרות



בשורה ענקייה לתורמים ותיקים וחדשים <<<

הגרלה נדירה של פעם ב- 60 שנה?

חייג עכשיו

1700-50-51-52

bitula.org

המקורי!

חלה במחלה, ובא אליו הנשיא ששמו 'עבד אֶזֶן אל עֶאבְדִין' (ככה השם שלו, ופירושו: עבד היופי של עובדי ה'. יש להם שמות כאלה...), ובהתחלה הנשיא הזה היה שר פשוט, והנה יום אחד אמר מי זה רבם של היהודים? אמרו לו: זה רבי חיים מאדאר. הלך אליו ושאל אותו: מדוע היהודים שלכם, לא הולכים בדרך שלנו הרגילה, וכאשר הם עוברים בשוק, הולכים דרך עקלתון. למה לא תלכו ישר? אין לכם מוח ישר?... אמר לו: תבוא אתי לשוק ותראה מדוע אנחנו לא הולכים ישר. הלך אתו ופתאום יצאו סטודנטים - אנשים בני בליעל - מהאוניברסיטה שלהם, והתחילו לתת לרב מכות, (הם לא ידעו שהולך אתו שר חשוב). אמר לו הרב: אתה רואה? בגלל זה אני צריך לעקוף את הדרך. אמר לו: ככה? אני "שר המשטרה" ואני אשגיח שאף אחד לא יעשה כדבר הזה. למחרת שלח אנשים חרש, שלא ידעו שהם שוטרים, והסטודנטים האלה עשו צרות כרגיל, תפסו אותם והשליכו אותם לכלא. ומאז הפסיקו ההצקות, ואמר לרב עכשיו אתה יכול להיות בטוח שאף אחד לא יגע בכם. ופרסם את זה לכולם. אמר לו הרב: תמורת זה שאתה שומר עלינו אני מברך אותך, שתעלה "מעלה מעלה". ואותה שנה עלה 'עבד אֶזֶן אל עֶאבְדִין' שהיה שר המשטרה, עלה ונעשה שר הפנים, ובא לרב ואמר לו: תודה רבה על הברכה שלך. אמר לו הרב: הברכה שלי הייתה כפולה, כי אמרתי לך "מעלה מעלה" פעמיים. עלית רק מעלה אחת, ונשארה לך עוד מעלה. ובאותה שנה נתמנה להיות "נשיא תוניסיה" במקום בורגיבה¹⁵! אמר לו רבי חיים: זה "מעלה מעלה" שאמרתי לך! ומאותו הזמן כל דבר שרבי חיים היה מבקש ממנו היה נותן לו. ויום אחד רבי חיים ע"ה חלה בעוונות במחלה הידועה, והוא הלך אליו ואמר לו: רבי, אם אתה רוצה לעלות לישראל שיטפלו בך יותר טוב, תעלה. אתה לא צריך לעשות "חכמות" כאילו אתה עולה לצרפת ומשם לישראל, אלא אני מרשה לך לטוס ישירות לישראל בלי שום בעיה, ועלה לכאן. אבל כבר היה מאוחר, ואחרי חודש-חודשים (לא יותר) הלך לעולמו.

אין יותר טוב מהפשט!

יה. והוא היה למדן גדול, והיה מעמיד תלמידים רבים בכל מסירות נפש. אני יודע שבשבוע של החתונה שלי בחשון תש"ח אמרו לי שיש לרבי חיים מאדאר משמעת חזקה מאד מול התלמידים שלו. התלמידים יראים ממנו, ואם הוא אומר להם דבר הם עושים אותו בלי מכות ובלי שום דבר¹⁶. ובא גיסי ואמר לי: יש תוספות ביבמות (דף ע"ב ע"א ד"ה מיתבי) שלא הבינו אותו, והיה בחור חריף אחד ששמו ינון חדאד (ד"ל) והוא מתעקש עם רבי חיים, הוא אומר לו והוא מחזיר לו, הוא מקשה והוא מתרץ. ומתוך הדברים הבנתי שכנראה הייתה טעות בהבנת תוספות, כי בגמרא שם כתוב פעמיים "מיתבי" ותוספות קבעו על "מיתבי", ורבי חיים הבין שזה חוזר על ה"מיתבי" הראשון, והדברים לא מובנים, אבל יתכן שכוונתם על ה"מיתבי" השני. ואם אומרים כך לא קשיא מידי והכל פשוט! (עיין בארים נסי בימות שם). אין יותר טוב מהפשט! אין יותר טוב מדבר פשוט וברור! ולמחרת לפני שהגיע רבי חיים, היה שם תלמיד אחד ששמו

15. כי בורגיבה כבש את המדינה בסערה (אני זוכר איך בשנת תשס"ו כל היום כולו מהבוקר עד הערב היו מכוניות עוברות, והיו צועקים "האו גא בורגיבה" - הנה הגיע בורגיבה. לא יודע אם יש כאן מי שזוכר את זה). וכאשר בורגיבה הזה הגיע לגיל 85-80 באו אליו ואמרו לו בנחת: אדונינו הנשיא, אתה כבר עייף וחולה וכבר לא מסוגל. אולי תפרוש? אולי תפסיק? אמר להם, טוב, אני פורש. והנה לקחו את מי שהיה שר המשטרה ועלה באותה שנה ונעשה שר הפנים, והעלו אותו באותה שנה ונעשה נשיא המדינה!

16. אמנם יש לו מקל אבל רק בשביל התמונה בלבד. ורבי ניסן היה אומר לו, אתה נותן מכות לתלמידים! זה לא יפה! אז הוא אמר לאבא: אני לא נותן להם מכות, זה רק לאיים בעלמא. אבל רבי ניסן לא הסכים, כי חסידי חב"ד לא רוצים שום איום... רק לדבר בלי איומים! אז הוא הוריד את המקל.

והוא שאל: למה האדמו"ר השמיט בסידור שלו את המשפט הזה? והוא סבל מזה¹². על דבר כזה אתה עושה לו צרות?! למה ולמה?!... ובסוף שמעו החסידים שיצא לחרות, וחיפשו אותו ומצאו והוציאו אותו משם, והכניסו אותו לבית שלהם. ואמר להם: שלוש שעות שהייתי אצל ה"מתנגד" היו יותר קשים לי מחדשיים שהייתי בכלא! כי הוא מירר לי את החיים, הוא שאל אותי שאלות שאין לי מה לענות לו, כי אי אפשר לענות לאדם שהוא עם דעה מסוימת, ולהתווכח בלי סוף אין לזה טעם. אז לכבוד זה עושים החסידים ב"ט בכסלו רעש גדול מאד. הם הפיצו את התורה הזאת בכל העולם, והיום כולם יודעים מה זה "ט כסלו"¹³.

גם חסידי חב"ד בארץ ישראל צריכים ליטן בסוכה

טו. יש בעולם למעלה ממיליון חסידים שהולכים אחרי הרבי, ומניחים תפלין [לאחרים]. רק יש להם דבר אחד שהוא לא בסדר, שהם לא מקיימים מצות [שינה] בסוכה. ומתברר שגם הרבי אמר שבארץ ישראל שמזג האוויר הוא טוב, שיישנו בסוכה, אדרבא "ישכבו וערבה שנתם", כלשון הפסוק "ושכבת וערבה שנתך" (משלי ג, כ"ד). הוא אמר ככה (עיין בספר קובץ מאמרים ח"א עמ' ת"א). ולכן אם יבוא מישהו ויאמר לך שהוא פטור מלישון, תאמר לו: למה אתה פטור? כי הרבי אמר? יש עדויות שהרבי לא אמר כך. ואם אמר, אמר את זה באמריקה וברוסיה ששם קר מאד¹⁴, וזו הסיבה שפטור אותם. אבל לא פטור אותם בגלל כל מיני טעמים של קבלה. לא זה הטעם העיקרי.

חטאנו שאנחנו מתחלקים למפלגות מפלגות, כולנו צריכים להתחבר

טז. לכן כמי שישתתף בשמחה של "ט כסלו השבוע, ישתתף בשמחה, לא משנה אם אתה אשכנזי או ספרדי, כי התורה לא נחלקת - זה לאשכנזים וזה לספרדים, זה לחסידים, זה לאתיופים וזה לקווקזים... אין דבר כזה. אנחנו אומרים את זה כל יום בתפלה: "סלח לנו אבינו כי חטאנו", "סלח" ראשי תיבות: ספרדים ליטאים חסידים. חטאנו שאנחנו מתחלקים למפלגות מפלגות, כולנו צריכים להתחבר!

הגאון רבי חיים מאדאר צ"ל

יז. ובשבוע הזה יש עוד אזכרה של רבי חיים מאדאר ע"ה, הוא חי 71 שנה. בסוף ימיו

12. ואני מצאתי תוספות בברכות (דף ע"ב ע"ב ד"ה שואל) שמשמע מדבריהם שהם לא אמרו את הנוסח הזה. כי רבנו תם היה נוהג שאם שמע קדיש וקדושה ממתין ב"עושה פלא", ולכאורה הרי הוא יכול להמשיך אחרי "שירה חדשה" עד ל"צור ישראל"? אלא ודאי שבימי רבנו תם לא אמרו "צור ישראל". זו הוכחה יפה מאד. אנחנו לא אומרים "צור ישראל", כי זה נוסח מאוחר. והראיה לזה שהחרוזים שם הם "צור ישראל. קומה בעזרת ישראל. ופדה כנאומך יהודה וישראל", וכי זו שפה של אבותינו? הרי לא כך הייתה דרך אבותינו, הם לא עשו חרוזים מאותה מלה פעמיים שלוש, מה החכמה? זה כמו "אץ קוצץ. בן קוצץ. קצוצי לקצץ. בדבור מפוצץ, רצועי לרצץ. לץ בבוא ללוצץ". זו שפה ידועה של רבי אליעזר הקליר שהוא יותר מאוחר, ואנחנו לא אומרים את זה.

13. פעם היה נשיא המדינה שניאור זלמן (שי"ר) באמריקה. והרבי הזמין אותו שיבוא אליו, והגיע לשם בכבוד רב. ואחר כך אמר לאדמו"ר: אולי גם הרב יגמול לי ביקור בארץ כמו שבאתי לאמריקה? אמר לו: אני לא אבקר אותך רק אם יהיה לי רשות מיוחדת מהרבי שלי - רבי יוסף יצחק מליובאוויטש [והוא אז כבר נפטר], והוא לא נותן לי רשות... וכאן במדינה קמו וכעסו: אין נשיא המדינה שלנו כפוף לרבי מליובאוויטש?! אבל מה יש בזה?!

14. הייתי שם באמריקה בכסלו תשנ"ב ואמר לי שכאן לא ישנים בסוכה. אמרתי להם: אתם יודעים למה? כי באמריקה יש קור נורא ואיום, "אמריקה" אותיות: ק א ימא... הקור שם זוועה. ואותו שבוע שהייתי שם לא היה קור, יצאתי משם בט"ז בכסלו שנת תשנ"ב ופתאום חזר הגשם הקור והכל. ואמר לי הבאת אתך שמש מארץ ישראל... אבל למעשה בדרך כלל באמריקה קר מאד ורוסיה על אחת כמה וכמה.

לתת זה לקבל

השנה הרבה יותר!

בוקעת ועולה. צריך ללמוד בדרך הזו. זה מה שמייוחד בישיבה, שלומדים בדרך הזו.

כמה חנוכות מדליקין בכל בית?

כב. יש כמה הלכות בחנוכה. והמייוחד שבהם שהספרדים נוהגים להדליק חנוכה אחת לכל המשפחה [כפירוש התוספות בשבת (דף כ"א ע"ב ד"ה והמהדרין) ודלא כהבנת הרמב"ם (פ"ד מהלכות חנוכה ה"א)]. לא שאנחנו עושים נגד הרמב"ם, כי הרמב"ם עצמו כתב (שם ה"ג) שבספרד נוהגים שאפילו משפחה גדולה, אחד מדליק לכולם. ואילו אצל האשכנזים כל אחד מדליק. אבל היום הספרדים מתקנאים באשכנזים - למה חבר שלי האשכנזי שלומד בכיתה שלנו, הוא מדליק חנוכיה משלו? גם אנחנו רוצים לעשות. **אבל צריכים לדעת, שאם אנחנו נעשה כמותם כבר ביטלנו את כל המנהגים של הספרדים. הרב משה לוי** זכרונו לברכה היה נותן לילדים שלו להדליק, אבל רק בתוך הבית כדי שלא יהיה ניכר. וגם אצלנו עושים ככה, כי הילדים מקנאים בחבריהם שלכל אחד יש לו נר חנוכה. אבל בחוץ אנחנו עושים כפי מנהג אבותינו.

ילדים ספרדים שחשקה נפשם להדליק בחבריהם האשכנזים

כג. מי שרוצה להדליק עוד - ידליק בבית. ומי שרוצה לעשות לכולי עלמא - יתן לילדים הקטנים להדליק את הנרות הנוספים. לפי הבן איש חי (ש"א פרשת וישב הלכות חנוכה אות י"ח) אפשר לתת להם להדליק רק את הנר הנוסף חוץ לשמונה נרות שזה השמש. אבל אם יש כמה ילדים שיהיו בריאים, מה לעשות? אז אפשר לתת לכל אחד להדליק נר, חוץ מהנר הראשון שבעל הבית מדליק. כי עיקר המצוה זה הנר הראשון, ושאר הנרות אפשר לתת אותם לכל הילדים, כל אחד נר. אפשר לעשות כך, הרב עובדיה ע"ה (הלכות עולם ח"א עמ' ס"ז) מעיר על דברי הבן איש חי, למה אפשר לתת לילדים להדליק רק את השמש? גם את הנרות האלה שהם מחוץ לחובה אפשר להדליק אותם על ידי הילדים, כי זה לא ממש חובה, וממילא הילדים יירגעו. אנחנו נוהגים כמו הספרדים ולכל ילד מגיע לו משהו.

גם 51 הם כנגד 36

כד. וכשאומרים "הנרות הללו אנחנו מדליקין", אפילו שהבן איש חי אמר (ש"א פרשת וישב הלכות חנוכה אות א') שיש לומר רק 36 מלים כמנין נרות החנוכה, אבל נהגו העולם לומר נוסח בן 51 מלים, וסומכים על דברי הרמב"ם בהלכות נר שבת (סי' רס"ג ס"א), שאמר שאם אשה שכחה להדליק נרות שבת בערב שבת, בשבת הבאה תדליק עוד נר אחד, במקום להדליק שני נרות תדליק שלושה נרות, ואם תשכח עוד פעם תדליק ארבעה נרות וכן הלאה. ולכאורה כתוב (עייין ב"י שם) שמדליקים שתי נרות כנגד זכור ושומר? אז הרמב"ם אמר שכל דבר שהוא כנגד מנין מסויים מותר להוסיף עליו רק לא לפחות. לכן היא יכולה להדליק שלושה וארבעה נרות. ובג"ר בא רובם ככולם מדליקות שבעה נרות. "ושבעה נרותיה עליה, שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על ראשה" (זכריה ד', ב'). וגם כאן, למרות שיש גימטריא למספר המלים של "הנרות הללו", אבל אפשר להוסיף כמה מלים, ולקרוא את הנוסח שהוא בן 51 מלים.

דקא עביד טפח שוחק וקא עביד צורת הפתח וכו'. ובהגהות הגר"א שם מחק תיבת שוחק. ובש"ס ווילנא כתבו ע"ז במוסגר: כך שמעו מפיו. ולא נמצא בכתב ידו וגאושפנקא דמריה חתים ע"ז. ובאמת שאין טעם למחוק תיבת שוחק. אבל בגמ' בסמוך אמר רבא וכן לשבת מגו דהויא דופן לענין סוכה הויא דופן לענין שבת, איתביה אביי ומי אמרין מיגו והתניא וכו', אי הכי ליתני גמי יתירה סוכה דעלמא אסוכה דשבת דאילו סוכה דעלמא בעיא טפח שוחק ואילו סוכה דשבת לא בעיא טפח שוחק וסגי בלחי. ופירש"י (ב"ד"ה ואילו סוכה) שמדובר במבוי המפולש. ואם כן קשה שהרי לעיל נחלקו האמוראים במבוי מפולש דלרב יהודה סגי בדופן שלישיית בטפח רגיל (שאינו שוחק), ולר' סימון עושה לו פס ארבעה ומשהו ומעמידו בפחות משלשה טפחים סמוך לדופן, וא"כ אביי שאמר במבוי מפולש שעושה טפח שוחק הוא דלא כמאן (ועייין למהרש"א בע"ב בתוד"ה סיכך). ואמר התלמיד ר' יעקב למעי הי"ו שנראה שהגהת הגר"א שמחק תיבת שוחק מקומה כאן, והוקשה לו כאמור דאביי דלא כמאן, ולכן מחק תיבת שוחק, ושמע השומע וטעה וחשב שהגר"א כוונתו להגיה לעיל. (וע"ע בדק"ס שהביא גירסת כ"י מינכן דאילו סוכה דעלמא "לא סגי לה בלחי" ואילו סוכה דשבת "סגי לה בלחי", ולא נזכר טפח כלל. וכן נראה גירסת ר"ח. ע"ש).

כמוס ביתאן¹⁷, והראיתי לו את הדברים, ואמר לי נכון, רש"י כתב כאן "הכי גרסינן" וגם תוספות כתבו "הכי גרסינן" א"כ זה מראה שזה על אותו ה"מיתב". וככה כל הקושיא הלכה! החכמה היא לא לעשות תירוצים דחוקים ומפולפלים, אלא הכל בדרך פשוט, שזו הדבר הכי פשוט וברור.

הראשונים לא התכוונו לעשות לנו חידות

יט. [כששמע את זה רבי חיים] אמר לי: טוב בסדר, [זה פירוש נכון]. תיקח את הכיתה שלי. ואני באתי רק בגלל שרציתי לראות איך הוא תופס את הכיתה שלו, אבל הוא אמר לי: תיקח את הכיתה שלי ותלמד אותם איזה דיבור של "אלפי יהודה" בשבועות. כי יש דיבור אחד של אלפי יהודה על מסכת שבועות שהוא מסובך מאד. ולמדנו ביחד, והגענו לאיזה קטע, וכולם אמרו לי: עד כאן! רבי חיים אמר שמכאן יש דבר לא מובן. ובא רבי בן ציון די"ע¹⁸ והתחלנו ללמוד. אמר לי: מה עושים? אמרתי לו: תפרש כך וכך. אמר לי: אה, לא חשבנו על זה, ברוך ה' הכל הסתדר. כשלומדים בדרך הפשוט אין דבר בעולם יותר יפה מהפשוט, אין יותר יפה מזה. הראשונים לא התכוונו לעשות לנו חידות, הייתה מלכת שבה שעשתה חידות (מ"א י"א), ואנחנו לא מלכת שבה... אם תוספות כותבים משהו לא ברור, תעיין הרבה עד שתבין.

רבי נעם סעדון זצ"ל

כ. והשלישי זה רבי נעם סעדון, שזה נכדו של רבי בוגיד סעדון. (כלומר בן בנו). ואני הכרתי אותו, ושנתיים בערך לפני שנפטר נתנו לו עליה, והוא עלה והתרגש יותר מידי. מה יש לך?! אביו הוא יהודי תלמיד חכם (ושמו ר' אלטר). אבל הוא היה רגיש יותר מידי. ואמרנו עליו שביום העצמאות כולם לא היו אומרים תחנון והיו אומרים הלל (וגם רבי בוגיד היה אומר הלל), אבל רבי נעם סעדון לא היה אומר. למה? אומרים שהוא למד עם חסידי סאטמר, והם אומרים שהמדינה שלנו חושך ואפילה וכו' וכו'. ודברתי אתו. טוב. ולמה אתה עם טלית ותפילין עד אחת עשרה בצהריים, ומתפלל מנחה שלוש שעות, וערבית שלוש שעות? הרי אתה צריך ללכת לבית. אבל הוא לא קיבל דברי. היה להם לפני כן רב אחד, וכתבתי לקהילה שלו: תעזרו לו, כי הוא צריך עזרה. אבל לא רק שלא עזרו לו, אלא אחרי שרבי בוגיד נפטר הם אמרו: יש לנו את רבי נעם. אבל רבי נעם בקושי אומר מלה אחת, וכל היום מכוסה בטלית ותפילין כמו חסידא קדישא - כמו הבעל שם טוב. לא ככה צריך להיות. מסכן, הלך ביסורים גוראים, ה' ירחם. עכשיו הוציאו לו ספר. וגם הוא נפטר בשבוע הזה. צריכים לזכור תלמידי חכם שהשאיר משהו אחריו, זה דבר חשוב מאוד. במיוחד אחד שהלך בסערה ולא השאיר כלום, אפילו היה בדרורו כמו הבעל שם טוב.

כשמעמיקים בכוונת המחבר, הדברים נפלאים ומתוקים ואמתיים וישרים

כא. אומרים שהבעל שם טוב השאיר אחריו הרבה תלמידי חכמים. היה אחד שכתב: הבעל שם טוב השאיר אנשים, ואילו הגר"א השאיר ספרים. כי הגר"א כתב רק ספרים, הגהות, פירושים וכדומה. ואילו הבעל שם טוב השאיר ששים תלמידים - "ששים גיבורים סביב לה" (שיר השירים ג', ז). ענה לו מיישהו: גם הגר"א השאיר תלמידים, גם הגר"א סלל שיטה בלימוד - את השיטה של הפשוט. לפעמים אתה קורא הגהה שלו ואתה לא מבין אותה. השבוע למדנו הגהה של הגר"א במסכת סוכה (דף ז' ע"א), אף אחד לא מבין מה שהוא אומר, ויש כאלה שכתבו שזו טעות והגר"א לא אמר את זה, אלא "בטלנים" שמעו את זה מפיו ולא הבינו אותו. ובא בחור מהכיתה ואמר שהגר"א מתכוון על מקום אחר בהמשך, וככה הדברים נפלאים ומתוקים ואמתיים וישרים¹⁹. אתה מרגיש את האמת

17. רבי בוגיד היה אומר עליו את הפסוק "הלא הוא כמוס עמדי חתום באוצרות" (דברים ל"ב, ל"ד) ותשב באתן קשתו" (בראשית מ"ט, כ"ד) "כמוס" זה כמוס, ו"באתן" זה ביתאן... היה ירחון תורני ששמו "הלקט" שיצא בשנת תשכ"א (עברו מאז 62 שנה), וכתב לו שם (אב התשכ"א) "ישר כח על החידושים שלך".
18. שהיה חברו של רבי חיים, הוא היה הולך לעבודה ביום, וחזר באותו יום עייף ויגע, כנראה לא הרוויח מספיק באותו היום, בא והניח את הגלימה שלו על ברכיו ואמר "ירחם המרחם".
19. הערת המערכת: לבקשת רבים צרפנו החידושי. איתא בסוכה (שם) רב אשי אשכחיה לרב כהנא

אשתקד, הם קבלו!

השתא, גם אתה תקבל!

רפויה? כי מסרת סופה בקמץ, וקמץ מושך ה"א, כאילו יש כאן בג' ד כפ"ת אחרי אהו"י ולכן הגימ' ל רפויה. פעם ראשונה שלמדתי את זה, זה היה בפרשת בא (שמות י', כ"ח): "ויאמר לו פרעה לך מעלי השמר לך אל תוסף ראות פני כי ביום ראותך פני תמות". אז אבא ע"ה שאל אותי למה ראותך פני רפויה? לא ידעתי. אמר לי: כי הקמץ מושך אחרי ה"א, כאילו כתוב ראותך עם ה"א בסוף, לכן הפ"ה שאחריה רפויה. זה הכללי. צריך ללמד את הילדים שלנו להתפלל נכון, לבטא נכון ולא להתקש. יש דברים שפשוט נשכחו מרוב העדות, ויש דברים שזוכרים וכל אחד ואחד מוכן לוותר עליהם.²¹

"מעוז לדל"

כט. ויש עוד דבר, יש לנו ח"כ בשם 'מעוז', שייך לרב טאו, והוא יהיה לו תפקיד במשרד החינוך. ועושים לו בעיות וצרות צרורות. אבל עוד מעט נקרא 'מי כמוך' של פורים. ושם כתוב: "כי היית מעוז לדל, מעוז לאביון בצר לו". (זה פסוק בישעיה כ"ה, ד). "מעוז לדל" - זה מעוז שלנו. ומה זה לדל? בגימטריא 64, יש לנו ששים וארבעה מנדטים. עד כה ארבע פעמים שכל פעם השמאל עולה, ובפעם האחרונה השמאל עלה והחריב את העולם. כל מי שיש לו בקבוק קולה - צריך לשלם תוספת! ודירות מתייקרות למעלה למעלה. לא ככה. "לא זה הדרך ולא זה העיר" (מלכים ב' ו', י"ט). נתנו מרחב נשימה. נתנו ליהודים לחיות. אל תעשו לנו צרות. אתם לוקחים את כל המיליארדים ונותנים אותם לבדווים. והבדווים עם כל המיליארדים עושים לנו פיגועים... אז בשביל מה כל זה!? זו מדינה יהודית או מדינה בדווית!? אבל הם לא מבינים. חושבים כמה שיחניפו לגוים יהיה לנו טוב, אומרים: הנה נתניהו לא יודע להחניף והיו לנו כל מיני פיגועים. אבל להיפך, כשהיה נתניהו היו הרבה פחות פיגועים. ה' יזכנו שיפסקו כל הפיגועים מהעולם, ונזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו אמן.



מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה, השומעים כאן והשומעים בלויין והקוראים אחר כך בבית נאמן, מלכא דעלמא יברך יתהון ויזכה יתהון, וישמע בקל צלותהון, וימלא כל משאלות לבם לטובה, ויתן להם הצלחה רבה, עושר ואושר וכבוד. וכן יהי רצון ונאמר אמן.

א-ל מלא ברחמים יתמלא ברחמים על נפש רוח ונשמת המנוח אילן אברהם בן תיתה ז"ל וגם נפש רבי משה וזנאש בן כמונה (חמי של הרב פינחס כהן שידבל לחיים ארוכים), רוח ה' תניחם בגן עדן, ותהיה נשמתם צרורה בצרור החיים. אמן כן יהי רצון.

בקריאה? לפני אלף שנה ויותר לא הייתה מחלוקת בקריאה, (רס"ג נפטר בשנת ד' אלפים תש"ב, ומאז ועד היום 1080 שנה), והוא אומר פשוט שאין ג'ה, אז אתם שאומרים ג'ה זה נתחדש לכם אח"כ. מרוב הצרות שעברו על התימנים הם שכחו. וכי אנחנו לא שכחנו? גם אנחנו שכחנו [למשל] את הת"ו הרפויה, מי יכול לבטא אותה? בקושי מבטאים "ולא תתורו". [וכן דל"ת רפויה]. פעם בא נער אחד לבית הכנסת להתפלל, ואמר: "משיב הרוח ומוריר הגשם", מה זה מוריר? קראתי לו אחר כך, אמרתי לו: מה זה? אמר לי: זו דל"ת רפויה! אשריך ואשרי חלקך, אשרי יולדתך ואשרי רבותיך... דל"ת רפויה זה ר"ש? זה לא ר"ש! אם אתה לא יודע - אל תבטא. תאמר "מוריד" כמו כולם, אל תעשה חכמות. ת"ו רפויה, כמו סמ"ך? יש מי שאומר במקום שבת שס"ך רק האשכנזים עשו אותה כמו סמ"ך גמורה. ואנחנו עושים אותה כמו ת"ו, כי לא יכולים לבטא. אבל פעם יכלו לבטא, עד היום העיראקים הזקנים מבטאים ת"ו רפויה כעין סמ"ך.

21. אברך אחד מג'ון (ברחוב רימון 16 יש שם בית כנסת ענק) חשב לעשות הגהה בתפילה, אמר "ברכך ה' וישמרך". אמרתי לו: תפתח את החומש (במדבר ו', כ"ד) ותראה שיברכך בקמץ וישמרך בקמץ למה אתה קורא ככה?! אבל לא, הם עקשנים. יש מי שלומד גמרא בשיבות וחושב שאין כמוהו בעולם. היה מעשה ביום פורים לפני שנים רבות שאני קראתי מגילה ביום שני של פורים.

(כי היה שם ה' הלל ז"ל מנהל אור החיים, והוא אמר לי אנחנו נוהגים כמו החזון איש שקוראים מגילה בבני ברק יומיים, יום י"ד ויום ט"ו. אמרתי לו: בסדר, אני אקרא בלי ברכה, מה יכול להיות). והיה כתוב שם: "המן בין המדתא האגני" (אסתר ג', א'), "בין" עם יו"ד! אמרתי לו: מה זה? אז אברך אחד שהיה מימין (מסמין) דחף אותי ביד ואמר לי: מנחת שי ככה כתב. וזה לא היה ולא נברא... מנחת שי אמר לומר בין המדתא?! אלא הוא בודה מלבו. הוא שמע שבמנחת שי יש כל מיני נוסחאות, אז אמר מנחת שי ככה אמר... זה מג'ון וחסר דעת. זו מגילה שצריך לתקן אותה. אין מה לעשות. הם לומדים את העזות. "ויגבה לבו בדרכי ה'" (דברי הימים ב' י"ז, ו'). מה זה ויגבה לבו? להיות גאוותן. לא ככה!

אף אתה גמול חסדים

כולנו שמענו על השריפה בדירה בבית שמש.

בדירה מתגוררת משפחה של בני תורה בת 12 נפשות, והנזק מוערך במאות אלפי שקלים! נא הצטרפו לסייע ולתמוך: בנק יהב סניף 129, מספר חשבון 16829, כנפי נשרים ירושלים טלפון לסייע ותרומה: 0527105193

האשכנזים על המלחמות והספרדים על הנחמות

כה. ואנחנו אומרים בנוסח: "הנרות הללו אנחנו מדליקין על הנסים ועל הגבורות ועל התשועות ועל הנפלאות ועל הנחמות". ואילו האשכנזים אומרים "ועל המלחמות". ומה הודאה על המלחמות? אלא שכתוב בגמרא (ע"ז דף ג' ע"ב) "מלחמות אני עשיתי". שלעתיד לבוא יהיו מלחמות רבות. כמו שראינו בדרונו מלחמת העולם הראשונה, מלחמת העולם השנייה, מלחמת ווייטנאם, מלחמת אוקראינה ומלחמת גיהנום... מה נעשה להם? המלחמות כולן מכוונות מהשמים. קודם כל להראות שלא העיקר מי שיש לו אטום מנצח, הנה רוסיה יש לה אטום והכל דברים בטלים. כאשר ה' רוצה שעם אחד יתקומם נגד אלה המדכאים אותו הם יכולים להשתחרר. וכל העולם מצדיקים את אוקראינה. ולא שיש לה הרבה כח, אבל הם נלחמים עם כל הלב שלהם. אם היה להם את הזכות של החשמונאים, הם היו משמידים את רוסיה... לא הגיעו לזה, אבל לפחות לדעת שכאשר אדם נלחם מכל הלב שלו עבור דבר אחד, מזכים אותו מן השמים. וזהו "על המלחמות".

"על הנסים" או "ועל הנסים"

כו. יש דעות שאומרים "על הנסים", ויש דעות שאומרים "ועל הנסים". משנה ברורה (סי' תרפ"ב סק"א) אמר לומר: "ועל הנסים ועל הפורקן ועל הגבורות". אבל בגמרא כתוב תמיד "על הנסים". אלא שיש הבדל בין ברכת המזון לתפלה. בתפלה אומרים "על הנסים" ובברכת המזון אומרים "ועל הנסים". ואת החילוק הזה מצאתי שהגאון יעב"ץ אמר אותו (בסידורו בברכת מודים). בתפלה אומרים "על הנסים", והטעם משום שאנו אומרים: "על חיינו המסורים בידך, ועל נשמותינו הפקודות לך, ועל נסין שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים. הטוב! כי לא כלו רחמך. המרחם! כי לא תמו חסדיך, כי מעולם קוין לך. על הנסים". לא אומרים "ועל" כי זה לא מחובר למה שאמרנו לפני כן, אלא זה כאילו קטע חדש - "על הנסים ועל הפורקן ועל הגבורות וכו' בימי מתתיה". ואחר כך ממשיכים "ועל כולם יתברך...". ואילו בברכת המזון אומרים "על". למה? משום שאנחנו אומרים "ועל בריכתך שחתמת בבשרנו, ועל תורתך שלמדתנו ועל חוקי רצונך שהודעתנו ועל חיים שחוננתנו ועל מזון שאתה זן ומפרנס אותנו. ועל הנסים ועל הפורקן" ואחר כך אומרים "על הכל אנחנו מודים לך", בברכת המזון אומרים "ועל" "על". ואילו בתפלה אומרים "על" "ועל".

גם עולם הזה וגם עולם הבא

כז. המשנה ברורה כתב להגיד בנוסח על הנסים "ועל". בא "חכם" אחד ואמר: מסתמא בעולם הבא חזר בו... מה השיגעון הזה? שמעת אותו שאמר טעיתי?! לא, אבל ככה הוא החליט. לא עושים ככה. "לא זה הדרך ולא זה העיר" (מלכים ב' ו', י"ט). גם בעוה"ב וגם בעוה"ז אמר לומר "ועל". רק אנחנו עושים פשרה בין הדעות, כי ישנו תלמיד חכם אחד מירושלים - רבי יעקב חיים סופר (מזרעו של "כף החיים"), והוא טוען (ספר חוקי רצונך ח"ב סי' ח' אות א') איך אתה אומר "ועל"? הרי בגמ' ופוסקים תמיד כתוב "על", אז למה אתה אומר "ועל"? לכן [אמרנו לומר] "על" בתפלה, ובברכת המזון תאמר "ועל". בברכת המזון כשאתה אומר על הכל תאמר לפני כן ועל הנסים, ובתפלה שאומרים ועל כולם, תאמר לפני כן על. בתפילה על ובברכת המזון ועל, ככה אין מחלוקת.

"מסרת גיבורים" בגימ' ל רפויה

כח. אח"כ עוד דבר ב"על הנסים". "מסרת גיבורים ביד חלשים" בגימ' ל רפויה²⁰. למה

20. אף אחד לא מבין מה זה גימ' ל רפויה. אבל זה פשוט וידוע לכל מי שקרא בספרי הראשונים. הרמב"ם כותב בפירוש המשנה במסכת זבים (פ"ה מ"ה) שהנייר קוראים לו בערבית 'כאגד'. וכל מי שיודע ערבית יודע שאומרים 'כאגד' [רפוי]. וגם עוד דבר, 'ג'ה' זה דגש וזה רפה, ה'ה' זה דגש וזה רפה, וזה דגש וזה רפה, וכולן מאותו מוצא - גי'ק' בחיך. ואילו התימנים אומרים שגימ'ל עם דגש זה ג'ה, לא נכון, הם אומרים "אין לו גוף ואין לו דמות הגוף". אבל זה ערבית, זה לא עברית. הם לא מבינים. ולא רק זה, אלא רב סעדיה גאון אומר (בביאורו לס' יצירה פ"ב מ"ב) למה אין לנו ג'ה בעברית? יש בערבית, למה לנו אין בעברית? ואמר כי הג'ה מורכבת מגימ'ל וי"ו. ואם רב סעדיה גאון אמר את הגימ'ל ל'ה, מה הקושיא שלו? יש לנו ג'ה! אלא מוכרח שרב סעדיה גאון לא היה אומר ג'ה כמו שאומרים התימנים עד היום. אז אמרתי את זה לחכם תימני אחד (רבי יצחק רצאבי), אמר לי: רגע, רב סעדיה גאון היה אחרי המסורת שלנו! אמרתי לו: וכי בימי רב סעדיה גאון הייתה מחלוקת

ברוך. אתה!

השנה, בשורה ענקיית לתורמים ותיקים!
תרמת בשנים הקודמות למוסדות חכמת רחמים?
ברוך תהיה, הכנסנו אותך
להגרלה על צימר יוקרתי!

רגע לפני שאתה אורז מזוודה,
אתה רוכש כרטיס הגרלה לקמפיין תשפ"ג,
ו...בודק אם אתה הזוכה המאושר.



911770
Number 1

סבלנות, הכרטיסים בדרך,
אנא המתינו ותיהנו בהקדם! <<<

* ייתכן שבשורה זו תמציעו בנאמיר או בנבין
* עמותת חסידים במגדלה ימסרה באותו עתיד בלתי ניתן
ייתכן שזוהי שכתובת נרטיבית או יתכן שזוהי נאמיר או בנבין



לרכישת כרטיסים 08-6727523
ובעמדות נדרים פלוס

מי בתמונה?

תשובה ניתן לענות בקו
בית נאמן 079-9270505
שלוחה 22
נא לשלוח התשובות
עד יום ראשון בערב
בין הפותרים נכונה
יגורל פרס (חובה לציין שם
וכתובת בצורה ברורה)



גליון
289

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים
מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א
לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאוזז ע"ה

עורך: הרה"ג ר'
שמואל עידאן שליט"א



ידע תדע

א. רבי אהרן ליב שטיינמן [שהשביע ה"ה יום האזכרה שלו]. צדיק וחסיד וענו, שהנהיג את התחדות התרדית ושם אותה על פנים. בהלכותו הלכו אחריו מכל החוגים, חסידים וליטאים וספרדים וכפופות סראגות וכי' - כלם. והוא נתן שש שעות בלבד מרגע הפטירה עד רגע הקבורה, וכלם נקפצו וצאו לק. הדבר המיוחד שבו שהיה ענו מאוד, והיה צדיק ודואג לכל ילד מישראל באותה מדה שדואג למה שהיה ענו מאוד, ובערב חנכה "דודי ירד לגנו לערנות הבשם **לרעות בגנים וללקט שושנים**" (שיר השירים פרק ו' פסוק ב), **לגנו גימטריא "חנכה"**, אז בערב חנכה דודי ירד ללקט שושנה זאת. היה בן 104 שנים, כמנזן שם הנה"ה כפול ארבע. "והבוטח בה" חסד וסובבנו" (תהלים פרק ל"ב פסוק י'), שם הנה"ה מסביב מארבע רוחות שלו. (גליון 93 אות ד').



ב. יש בפרשה כמה דברים יפים מאוד. למשל הפרשה הזאת תמיד חלה בשבוע של חנכה איפה רמזו בפרשה הענין של חנכה? משהו כתב שבפסוק האחרון של הפרשה כתוב: **ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו** (בראשית מ' כ"ג). אמר, שר המשקים הוא ממלא שמו של חנכה, זה שר המשקים - משקה את כל הנרות של חנכה. "יוסף זה הנר הנוסף - השמש, והוא לא זכר את יוסף" - לא זכר את הנר הנוסף - וישכחהו - ויהי מקף - כל הנרות של חנכה מקצים מחמת מצוה ואסור להשתמש בהם. זה החדוש שאמר אותו רבו של אבא - **מרו רבי ורחמים ח' חיותא כהנו וצ"ל** בספרו מנחת כהן על התורה. יש עוד חידה שראיתי פעם בכתב ד. אומר: **"בני לאה היקרים ויוסף פוקח עורים"**, מה זה בני לאה היקרים? יש שלושים ונשים גרות בחנכה (כלי לחשב את השמש), בלי להראשון אחד, בשני שנים, שלושה, ארבעה, חמשה, ששה, שבעה, שמונה, כמה עולה ביחד? שלשים ונשים. והוא "בני לאה היקרים", לא"ה גימטריא 36, שאין להשתמש לאור 36 נרות החנכה, ויוסף פוקח עורים, הנר הנוסף - השמש, מתיר להשתמש לאור הנר. (גליון 286 אותיות ז' וח', גליון 240 אות ג').

למען תספר

רואים בפרשה דבר נפלא מאד. שיוסף הצדיק עלה להגלה בזכות ארבע מלים ששאל לשר המשקים ושר האופים: **"מדוע פניכם רעים היום?"** (בראשית מ' ז'). מישהו אחר לא היה אכפת לו, וכי הוא מאשר? הרי הוא כבר בפלא עשר שנים, ובשנה האחרונה הגיעו שני השורים המכשפים האלה, וכי הוא צריך לשאל אותם מדוע פניכם רעים היום? אלא מכאן לומדים שחבי אדם שתהיה דעתו מערבת עם הבריות, אתה רואה חברים בבית האסורים עצובים, תשאל אותם: מה קרה היום, למה אתם עצובים ככה? ובזכות המלים האלה יוסף עלה להגלה, שהרי ענו לו "חלום חלמנו" (שם פסוק ח'), ואמר להם: "הלאו לאלקים פתונים ספרו נא לי" (שם), וספרו לו והוא פתר להם נכון, זה ככה וזה ככה, וככה קרה בדיק. אבל שר המשקים שכתב והמדרש אומר אלא הוא עשה לעצמו סימן, מחר אני הולך לפרעה ואספר לו על פותר החלומות הזה שנמצא בפלא. והיה לוקח את המטפחת שלו ועושה בה קשר לסימן, ובא השטן ופתח את אותם קשרים. ולמה? כי יוסף אמר "כי אם וכתנתי אתך... והזכרתיני אל פרעה" (שם י"ד), ובגלל שאמר "זכרתיני והזכרתיני", זה מראה כביכול שכך שיש בנרא עולם (אפילו שהוא לא שכח באמת. אלא הוא אמר אני מדבר עם גוי, אז אני אומר לו "זכרתי והזכרתי"), ולכן הוא חכה עוד שנתים - ויהי מקף שנתים: ימים ופרעה חלם" (שם מ"א א'). אבל סוף סוף איך נודע לפרעה שיש פותר חלומות שנמצא בבית הקלא? בזכות המלים האלה שאמרנו. ולכן אדם צריך שדעתו תהיה מערבת עם הבריות, ובעשה היה בימינו בחבר שוחטים שהיו בחוץ לארץ והיו שם עובדים ערבים (שהם היו מעבירים גופות בהמות).

הלכה נאמנה

א. בעל הנסים הנסח שלנו "בהלל גמור ובהודאה". וככה נהג אבא זצ"ל, וככה כתב רבי יעקב רמקא בספרו שלחן להם הפנים (הלכות חנוכה סוף סימן תרפ"ב) שצריך לומר "בהלל גמור", וככה כתב רבי רפאל ידידיה אבולעפיא (שהיה מקבל גדול, והיה תלמיד רבי רפאל אברהם שלום מוה"י כדור של הר"ש"ט) בסדרו בכתב ד' שלו, וככה נהגו במרוקו בעיר דבדה, ויש לנו עוד הרבה מקורות לזה, ומי שלא אומר "גמור", שלא יאמר "גמור", אבל יותר נכון לומר "בהלל גמור". (גליון 42 אות ל"ה וגליון 50 אות י"ח, וראה עוד בגליון 187 אות ב').

ב. כתב מרן בשלחן ערוך בהלכות חנכה (סימן תרע"ז ס"ז): **"הנותר ביום השמיני מן הפתילות והשמינים של**

חידה

על ועל ועל על

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.

תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה).
נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב

פרקון מכלול קורס: חצי כח נחמד למראה. מודליקים 44 נרות (חצי פ"ה). נחמד, ראשי תיבות נרות נחמד 44, למראה - לראותם בלבד. הוזהב: א. איבני. עמנואל

מתוך התמונה: רבנו האהוב המקובל רבי מרדכי שרעבי זצ"ל. חובה: נסים יוסף ביטון - בני ברק על הוזהב לעקוב אתר הודעות הדואר. פרס שיחיהו: לא ישלח שוב

בשתי החידות, יש להקפיד לומר את התשובה והפרטים (כולל שם, כתובת וטלפון) בצורה ברורה ודעת שאינה ברורה כולה למערכת. לא תיבטל להגלה.